

'אנא אלך מפניך, ואנא מפניך אברח'
על בחירה והשגחה במעשה קין והבל.

אמר קין להבל: בוא ונחלק את העולם.
אמר לו: הן

, אמר קין: טל אפה את המטלטלין ואני את הקרקעות
שלא יהא לזה על זה פלום והתנו ביניהם

התחיל הבל לרעות את הצאן.

אמר לו קין: אדמה זו שאפה עומד עליה שלי.

אמר לו הבל: צמר זה שאפה לבוש שלי.

זה אומר: חליץ!

ונה אומר: פרח!

מתוך כך – "ויקם קין אל הבל אחיו" (שם).

התחיל קין רודף אתריו מהר לבקעה ומבקעה להר,

עד שנאחזו זה בזה ונצח הבל את קין ונפל תחתיו.

וכשראה קין כך התחיל צונח: הבל אחי! שנינו בעולם, מה אפה הולך ואומר לאבא?...
נתמלא עליו הבל רחמים והניחו.

מיד עמד עליו קין ונהרגו.

זהו שנאמר: "ויקם קין אל הבל אחיו" (שם), מלמד שנהג נתון תחתיו.

ואיך הרגו?

נטל אבן ועשה בו פציעות פציעות, חבורות חבורות בידיו וברגליו, שלא הנה יודע מהיכן נשמה יוצאת, עד

שהגיע לצנארו ומת.

כך שנהרגו אמר: אברח מפני אבי ואמי, שאין מבקשין אותו אלא מפני, שאין אחר בעולם אלא אני והוא.

מיד נגלה עליו הקדוש ברוך הוא,

אמר לו: מפני אבותיך אפה יכול לברח, מפני אין אפה יכול,

"אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו?" (ירמיה כג, כד) –

"אי הבל אחיך?" (בראשית ד, ט).

אמר לו קין: לא ידעתי, מה אפה מבקשו אצלי? אני מבקשו אצלה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע, "קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה" (שם, שם, י).

משל לאחד שנכנס לגנה ולקט תותים ואכל.

והנה בעל הגנה רץ אתריו,

אמר לו: מה בידך?

אמר לו: אין בידי פלום.

אמר לו: ונהלא ידע מלקלכות...
או משל לאחד שנכנס למרעה וחתף גדי אחד והפשילו לאחוריו.

הנה בעל המרעה רץ אתריו,

אמר לו: מה בידך?

אמר לו: אין בידי פלום.

אמר לו: ונהלא הוא מפעה אתריו...
"קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה" (שם) –

אמר ר' שמעון בן יוסאי: קשה הדבר לאמרו ואי אפשר לפה לפרשו:

לשני אתליטיון שֶהיו עומדין ומתגוששין לפני המלך,
אלו רצה המלך – פֶּרֶשׁם, ולא רצה המלך לפרשם, נתחזק אחד על חברו ונהרגו.
והנה מצווח ואומר: מי יבקש דיני מלפני המלך?
כך "קול דמי אחיה צעקים אלי מן האדמה".

דבר אחר: כך אמר קין: "השמר אחי אנכי" (שם שם, ט) –
אתה הוא שומר כל הבָּרִיּוֹת ואתה מבקשו מידי?
משל, למה הדבר דומה? –
לגנב שגנב כלים בלילה ולא נתפש,
לבקר תפשו השוער,
אמר לו: למה גנבת את הכלים?
אמר לו: אני גנב ולא הנחתי אמנותי, אבל אתה אמנותך לשמר בשוער, למה הנחת אמנותך?
ואף קין כך אמר: אני הרגתי אותו – בראת בי יצר הרע, אתה שומר את הפל ולי הנחת להרגו?
אתה הוא שהרגתו! שאלו קבלת קרבני כמותו לא הייתי מתקנא בו.

מיד השיבו הקדוש ברוך הוא: "מה עשית, קול דמי אחיה צעקים" (שם שם, י).

אמר לו קין: רבונו של עולם! לא ידעתי ולא ראיתי הרוג מימי.
וכי הייתי יודע, שאני מפהו באבן והוא מת?

"ויאמר קין אל ה' גדול עוני מנשוא" (שם שם, יג). –
רבונו של עולם! יש לפניך דילטורין שמלשינים את האדם לפניך?
אבי ואמי הרי הם בארץ ואינם יודעים שאני הרגתי,
ואתה בשמים, מנין אתה יודע?
אמר לו הקדוש ברוך הוא: שוטה! כל העולם כלו אני סובל.
אמר לו: כל העולם כלו אתה סובל, ועוני איך יכול לסבל? "גדול עוני מנשוא" (שם).
אמר לו הקדוש ברוך הוא: הואיל ועשית תשובה צא וגלה מן המקום הזה –
מיד "ויצא קין מלפני ה' וישב בארץ נוד" (שם שם, טז).

כשיצא כל מקום שהיה הולך היתה הארץ מנדעזעת מתחתיו.
והיו סיוות ובהמות מנדעזעות ואומרות: מהו זה?
אומרות זו לזו: קין הרג את הכל אחיו וגזר הקדוש ברוך הוא עליו: "נע ונד תהנה" (שם שם, יב), גלף
אצלו ונאכלנו.
והיו מתכנסות ובאות אצלו לתבע דמו של הכל.

באותה שעה זלגו עיניו דמעות ואמר:
אנה אלף מרוחה ואנה מפניך אברח?
אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול – הנך;
אשא כנפי שחר, אשכנה באחרית ים –
גם שם יך תנחני ותאחזני מינך (תהילים קלט, ז-י).
אמר לו הקדוש ברוך הוא "לכן כל הרג קין שבועתם יקם" (בראשית ד, טו) וגו'.